

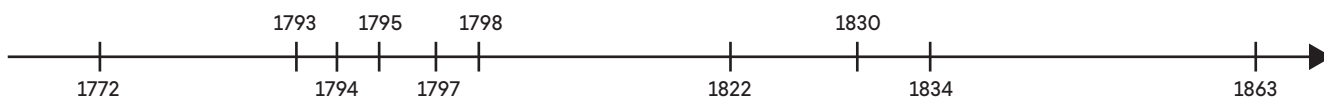
**„Pan Tadeusz” –
konteksty i świat przedstawiony
pomocze edukacyjne dla uczniów
odpowiedzi**

MUZEUM
PANA
TADEUSZA
OSSOLINEUM

Pan Tadeusz — konteksty

1	pierwszy rozbiór Polski	1772
	drugi rozbiór Polski	1793
	insurekcja kościuszkowska	1794
	trzeci rozbiór Polski	1795
	utworzenie Legionów Polskich we Włoszech	1797
	narodziny Adama Mickiewicza	1798
	pierwsze wydanie <i>Ballad i romansów</i> (literacki początek romantyzmu w Polsce)	1822
	wybuch powstania listopadowego	1830
	pierwsze wydanie <i>Pana Tadeusza</i>	1834
	wybuch powstania styczniowego	1863

- 2**
- ◆ powstania listopadowego; na zachód Europy
 - ◆ w obawie przed represjami; Rosji
 - ◆ żyli w biedzie
 - ◆ Wielkiej Emigracji; brali w niej udział ludzie wybitni, których życie i twórczość na obczyźnie miały wielkie znaczenie w historii Polski

- 3**
- ◆ Adam Mickiewicz nigdy nie wziął czynnego udziału w powstaniu listopadowym. **Tak**
 - ◆ Po powstaniu listopadowym autonomia Królestwa Polskiego została wzmocniona. **Nie**
 - ◆ Car Mikołaj I w 1832 roku na mocy Statutu Organicznego zlikwidował m.in. sejm i wojsko polskie – instytucje zapewniające namiastkę niezależności. **Tak**

- ◆ Władze Rosji, w związku z walkami w czasie powstania listopadowego, narzuciły Królestwu Polskiemu kontrybucję w wysokości dwudziestu dwóch tysięcy rubli. **Nie**
- ◆ Na pamiątkę powstania listopadowego Polacy postanowili wybudować Cytadelę Warszawską. **Nie**
- ◆ Emigranci toczyli spory o to, dlaczego powstanie upadło. **Tak**
- ◆ Nie ma pewności, kiedy dokładnie Adam Mickiewicz rozpoczął pisanie *Pana Tadeusza*. **Tak**
- ◆ Adam Mickiewicz pisał *Pana Tadeusza* w całkowitym odosobnieniu. **Nie**
- ◆ Początkowo *Pan Tadeusz* miał być krótkim poematem, opowiadającym przede wszystkim o intrydze miłosnej rozgrywającej się w scenerii dworku szlacheckiego. **Tak**
- ◆ David d'Angers był autorem wszystkich stalorytów i drzeworytów, które posłużyły do wykonania ilustracji zamieszczonych w pierwszym wydaniu *Pana Tadeusza*. **Nie**
- ◆ Ostatecznie *Pan Tadeusz* składa się z czternastu ksiąg. **Nie**
- ◆ *Epilog* został dołączony do treści poematu już w pierwszym wydaniu utworu. **Nie**
- ◆ *Pana Tadeusza* nie docenili pierwsi czytelnicy, a epopeję narodową zaczęto go nazywać dopiero po upadku powstania styczniowego. **Tak**

4 Represja: jest to forma kary, nacisku lub odwetu, która za pomocą surowych środków, często w formie przemocy, prześladowania czy odebrania dóbr praktykowana jest wobec osób łamiących pewne reguły.

Kontrybucja: obowiązkowe świadczenie, na przykład w formie daniny, opłat narzucanych przez państwo zwycięskie na państwo pokonane lub na ludność kraju, które jest przez dane państwo okupowane.

5	Hotel Lambert	TDP
na czele książę Adam Czartoryski	✓	
na czele Wiktor Heltman		✓
republika oparta na równości wszystkich stanów		✓
monarchia konstytucyjna oparta na Konstytucji 3 maja	✓	
powstanie całego społeczeństwa polskiego jako droga do niepodległości		✓
wielka wojna europejska jako droga do odzyskania niepodległości	✓	
zniesienie przywilejów szlacheckich		✓

	Hotel Lambert	TDP
uwłaszczenie chłopów		✓
działalność głównie dyplomatyczna	✓	
zjednoczenie mocarstw zachodnich w walce przeciwko Rosji	✓	

6 poema – poemat
ukropitem – napisatem
wierszy – wersów

7 rozpoczyna się inwokacją; styl podniosły; akcja utworu rozgrywa się w momencie przełomowym; opowieść wierszowana o rytmicznej budowie; odwołania do ważnych wydarzeń historycznych; bogactwo środków stylistycznych; odzwierciedla obyczajowość epoki; realistyczne ujęcie przedstawionych wydarzeń; wielowątkowość

8 Karol Otto Kniaziewicz (1762–1842)
Kazimierz Małachowski (1765–1845)
Romuald Tadeusz Giedroyc (1750–1824)
Michał Grabowski (1773–1812)

9 ♦ Tadeusz Soplica
♦ ostatni zajazd na Litwie
♦ Litwa – w dworcu w Soplicowie oraz w Dobrzynie
♦ poemat epicki
♦ pięć dni w 1811 roku i niespełna dwa dni w 1812 roku
♦ dwanaście ksiąg

-
- ♦ na cześć Tadeusza Kościuszki, Najwyższego Naczelnika w czasie insurekcji kościuszkowskiej
 - ♦ szlachta dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów
 - ♦ Tadeusz był przedstawicielem pokolenia, które wolną Polskę znało już tylko z opowieści, dlatego poszukiwał nowych ideałów, sposobów działania, do tego nie mógł – lub często nie chciał – powtarzać sposobu i stylu życia swoich przodków.
 - ♦ Pojawienie się słowa „zajazd” w tytule utworu miało podnieść atrakcyjność dzieła w oczach potencjalnych nabywców.
 - ♦ Przymiotnik „ostatni” miał zasugerować czytelnikowi, że zetknie się on z obrazem świata już minionego, oraz stworzyć przy tym nostalgiczny nastrój.
 - ♦ *Pan Tadeusz* jest trzynastozgłoskowcem, czyli w każdym wersie utworu występuje trzynaście sylab.
 - ♦ W 1812 roku odbył się przemarsz wojsk Napoleona zmierzających w kierunku Moskwy, czyli tzw. kampania rosyjska.